K 254.986
3

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

UNESCO

PUBLIC LIBRARY

Manifesto

The manifesto is prepared in cooperation with International Federation of Library Association and Institutions (IFLA)

იუნესკო

საჯარო ბიბლიოთეკის

მანიფესტი

ეს მანიფესტი მომზადებულია საბიბლიოთეკო ასოციაციების და ინსტიტუტების საერთაშორისო ფედერაციასთან (IFLA) თანამშრომლობით

ЮНЕСКО

МАНИФЕСТ

ПУБЛИЧНОЙ БИБЛИОТЕКИ

Этот манифест подготовлен в сотрудничестве с Международной Федерацией Библиотечных Ассоциаций и Институтов (IFLA)

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

Implementing the Manifesto

DECISION MAKERS AT NATIONAL AND LOCAL LEVELS AND THE LIBRARY COMMUNITY AT LARGE, AROUND THE WORLD, ARE HEREBY URGED TO IMPLEMENT THE PRINCIPLES EXPRESSED IN THIS MANIFESTO.

UNESCO & IFLA

- **...itizens of the Republic of Georgia!**

  Activ...

  ...eorgia

- **... to**
  ... of

  ...lation

- **... n**

ეროვნული ბიბლიოთეკა

A gateway to Knowledge

FREEDOM, PROSPERITY AND THE DEVELOPMENT of society and of individuals are fundamental human values. They will only be attained through the ability of well-informed citizens to exercise their democratic rights and to play an active role in society. Constructive participation and the development of democracy depend on satisfactory education as well as on free and unlimited access to knowledge, thought, culture and information.

The public library, the local gateway to knowledge, provides a basic condition for lifelong learning, independent decision - making and cultural development of the individual and social groups.

This Manifesto proclaims UNESCO's belief in the public library as a living force for education, culture and information, and as an essential agent for the fostering of peace and spiritual welfare through the minds of men and women.

UNESCO therefore encourages national and local governments to support and actively engage in the development of public libraries.

f 254.986
3

2000

საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა

ეროვნული ბიბლიოთეკა

The Public Library

THE PUBLIC LIBRARY is the local centre of information, making all kinds of knowledge and information readily available to its users.

The services of the public library are provided on the basis of equality of access for all, regardless of age, race, sex, religion, nationality, language or social status. Specific services and materials must be provided for those users who cannot, for whatever reason, use the regular services and materials, for example linguistic minorities, people with disabilities or people in hospital or prison.

All age groups must find material relevant to their needs. Collections and services have to include all types of appropriate media and modern technologies as well as traditional materials. High quality and relevance to local needs and conditions are fundamental. Material must reflect current trends and the evolution of society, as well as the memory of human endeavor and imagination.

Collections and services should not be subject to any form of ideological, political or religious censorship, nor commercial pressures.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

Missions of the Public Library

MISSIONS OF THE PUBLIC LIBRARY The following key missions which relate to information, literacy, education and culture should be at the core of public library services:

1 creating and strengthening reading habits in children from an early age;
2 supporting both individual and self conducted education as well as formal education at all levels;
3 providing opportunities for personal creative development;
4 stimulating the imagination and creativity of children and young people;
5 promoting awareness of cultural heritage, appreciation of the arts, scientific achievements and innovations;
6 providing access to cultural expressions of all performing arts;
7 fostering inter-cultural dialogue and favouring cultural diversity;
8 supporting the oral tradition;
9 ensuring access for citizens to all sorts of community information;
10 providing adequate information services to local enterprises, associations and interest groups;
11 facilitating the development of information and computer literacy skills;
12 supporting and participating in literacy activities and programmes for all age groups, and initiating such activities if necessary.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

Funding, legislation and networks

THE PUBLIC LIBRARY shall in principle be free of charge. The public library is the responsibility of local and national authorities. It must be supported by specific legislation and financed by national and local governments. It has to be an essential component of any long-term strategy for culture, information provision, literacy and education.

To ensure nationwide library coordination and cooperation, legislation and strategic plans must also define and promote a national library network based on agreed standards of service.

The public library network must be designed in relation to national, regional, research and special libraries as well as libraries in schools, colleges and universities.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

Operation and management

A CLEAR POLICY MUST BE FORMULATED, defining objectives, priorities and services in relation to the local community needs. The public library has to be organized effectively and professional standards of operation must be maintained.

Cooperation with relevant partners - for example, user groups and other professionals at local, regional, national as well as international level-has to be ensured.

Services have to be physically accessible to all members of the community. This requires well situated library buildings, good reading and study facilities, as well as relevant technologies and sufficient opening hours convenient to the users. It equally implies outreach services for those unable to visit the library.

The library services must be adapted to the different needs of communities in rural and urban areas.

The librarian is an active intermediary between users and resources. Professional and continuing education of the librarian is indispensable to ensure adequate services.

Outreach and user education programmes have to be provided to help users benefit from all the resources.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

მანიფესტის დანერგვა

იუნესკო მოუწოდებს სახელმწიფო და ადგილობრივ ხელისუფლებას და საბიბლიოთეკო საზოგადოებრიობას მთელ მსოფლიოში, რომ ცხოვრებაში გაატარონ ამ მანიფესტში გამოხატული პრინციპები.

UNESCO & IFLA

- საქართველოს რესპუბლიკის მოქალაქენო!

  აქტიურად გამოიყენეთ იუნესკოს მანიფესტში გამოხატული ბიბლიოთეკების მიერ თქვენი საინფორმაციო მომსახურების უფლება.

  ბიბლიოთეკების ავტომატიზაციის ასოციაცია საქართველოში

- ყველას, ვისაც ეს შეიძლება ეხებოდეს, ვთხოვთ შეიტანოს თავისი წვლილი საქართველოს ეროვნული ბიბლიოთეკის აღორძინების საქმეში, რომელიც 1996 წელს აღნიშნავს თავის დაარსებიდან 150 წლისთავს.

  საქართველოს ეროვნული ბიბლიოთეკის განვითარების ფონდი

- ეს მანიფესტი საქართველოში გამოიცა საქართველოს კონსტიტუციის დაცვის ლიგის დახმარებით.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

თავისუფლება, კეთილდღეობა და განვითარება საზოგადოებისა და ცალკეული პიროვნებების ძირითადი საკაცობრიო ფასეულობანია. მათი მოპოვება შესაძლებელია მხოლოდ კარგად ინფორმირებული მოქალაქეების მიერ თავიანთი დემოკრატიული უფლებების გამოყენებით და საზოგადოებაში აქტიური როლის შესრულებით. დემოკრატიის განვითარებაში კონსტრუქციული მონაწილეობა დამოკიდებულია როგორც განათლების დონეზე ისევე, ცოდნის, იდეების, კულტურისა და ინფორმაციის შეუზღუდავ მიღებაზე.

საჯარო ბიბლიოთეკა, როგორც ცოდნის შეძენის ადგილობრივი კერა, უზრუნველყოფს ინდივიდისა და სოციალური ჯგუფების კულტურის დონის ამაღლების, ცოდნის მუდმივი განახლებისა და დამოუკიდებლად გადაწყვეტილების მიღების ძირითად პირობას.

ეს მანიფესტი გამოხატავს UNESCO–ს რწმენას, რომ საჯარო ბიბლიოთეკა წარმოადგენს განათლების, კულტურის და ინფორმაციის სასიცოცხლო ძალასა და ადამიანთა გონების მეშვეობით მშვიდობისა და სულიერი კეთილდღეობის მიღწევის აუცილებელ ფაქტორს.

ამიტომ UNESCO ყოველმხრივ ხელს უწყობს და ურჩევს ეროვნულ და ადგილობრივ ხელისუფალთ დახმარება გაუწიონ და აქტიურად ჩაერთონ საჯარო ბიბლიოთეკების განვითარებაში.

საჯარო ბიბლიოთეკა

ეროვნული ბიბლიოთეკა

საჯარო ბიბლიოთეკა არის ინფორმაციის ადგილობრივი ცენტრი, რომელიც ხელმისაწვდომს ხდის მკითხველისათვის ყველა სახის ინფორმაციასა და ცოდნას.

საჯარო ბიბლიოთეკები უზრუნველყოფენ მომსახურებას ყველასთვის, მიუხედავად ასაკისა, რასისა, სქესისა, ეროვნებისა, ენისა თუ სოციალური მდგომარეობისა. განსაკუთრებული მომსახურებითა და მასალებით უნდა იყვნენ უზრუნველყოფილი ის მკითხველები, რომელთაც სხვადასხვა მიზეზის გამო არ შეუძლიათ გამოიყენონ ჩვეულებრივი მომსახურება და მასალები, მაგალითად ენობრივი უმცირესობანი, ინვალიდები, პატიმრები და ავადმყოფები.

ყველა ასაკობრივმა ჯგუფმა უნდა შეძლოს თავისთვის საჭირო მასალების მოპოვება. ფონდები და მომსახურება უნდა მოიცავდეს როგორც თანამედროვე ტექნოლოგიებსა და შესაძლო სახის მასალებს, ასევე ტრადიციულსაც. მაღალი ხარისხი და ადგილობრივი პირობების გათვალისწინება უნდა წარმოადგენდეს მომსახურების საფუძველს. მასალები უნდა ასახავდეს როგორც საზოგადოების განვითარების ტენდენციებს და ასევე, ხსოვნას წარსულში კაცობრიობის ძალისხმევისა და აზრის წარმოსახვების შესახებ.

ფონდები და მომსახურება არ უნდა წარმოადგენდეს იდეოლოგიური, პოლიტიკური თუ რელიგიური სახის ცენზურისა, თუ კომერციული ზეწოლის საგანს.

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

საჯარო ბიბლიოთეკის დანიშნულება

საჯარო ბიბლიოთეკის მომსახურეობის ბირთვის ძირითადი ამოცანები, რომლებიც დაკავშირებულია ინფორმაციასთან, წიგნიერებასთან, განათლებასთან და კულტურასთან:

1 ადრეული ასაკიდან ბავშვებში კითხვის ჩვევების განვითარება და განმტკიცება;
2 ყველა დონეზე, როგორც ინდივიდუალური თვითგანათლების, ასევე ოფიციალური განათლების ხელშეწყობა;
3 ხელსაყრელი პირობების შექმნა პიროვნების შემოქმედებითი განვითარებისთვის;
4 ბავშვებისა და მოზარდების წარმოსახვითი და შემოქმედებითი უნარის განვითარების ხელშეწყობა;
5 კულტურული მემკვიდრეობის, ხელოვნების, მეცნიერების მიღწევებისა და ტექნოლოგიური სიახლეების გაცნობის უზრუნველყოფა;
6 უზრუნველყოს ყველა სახის საშემსრულებლო ხელოვნების, როგორც ჩაწერილი ნიმუშების, ასევე მის შესახებ ინფორმაციის ხელმისაწვდომობა;
7 კულტურათშორის დიალოგისა და კულტურული მრავალფეროვნებისა და თავისებურებების წახალისება და ხელშეწყობა;
8 ზეპირ ტრადიციათა ხელშეწყობა;
9 მოქალაქეების ყველა სახის საზოგადოებრივი ინფორმაციით უზრუნველყოფა;
10 ადგილობრივი საწარმოების, გაერთიანებების და სხვა ჯგუფების შესაბამისი ინფორმაციით უზრუნველყოფა;
11 საინფორმაციო და კომპიუტერული განათლების და შესაბამისი ჩვევების განვითარება;
12 ყველა ასაკობრივი ჯგუფისთვის საგანმანათლებლო საქმიანობის და პროგრამების ხელშეწყობა, მათში მონაწილეობა და საჭიროების შემთხვევაში, ასეთი საქმის წამოწყება.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

დაფინანსება, კანონმდებლობა და ქსელი

საჯარო ბიბლიოთეკის მომსახურება პრინციპში უნდა იყოს უფასო. საჯარო ბიბლიოთეკის საქმიანობა არის სახელმწიფო და ადგილობრივი ხელისუფლების პასუხისმგებლობისა და მზრუნველობის ობიექტი არის, იგი უნდა იყოს განმტკიცებული კანონმდებლობით და ფინანსდებოდეს ცენტრალური და ადგილობრივი ხელისუფლების მიერ. საჯარო ბიბლიოთეკა უნდა იყოს კულტურის, ინფორმაციით უზრუნველყოფის, წიგნიერების გავრცელებისა და განათლების ნებისმიერი გრძელვადიანი სტრატეგიის აუცილებელი კომპონენტი.

ბიბლიოთეკების ერთიანი სახელმწიფოებრივი კოორდინაციისა და კოოპერაციის მიზნით, საკანონმდებლო სტრატეგიულ გეგმებში უნდა განისაზღვროს ბიბლიოთეკების სახელმწიფო ქსელის შექმნა და განვითარება, შეთანხმებული სტანდარტების საფუძველზე.

საჯარო ბიბლიოთეკების ქსელი დაკავშირებული უნდა იყოს როგორც ეროვნულ, რეგიონალურ, კვლევით და სპეციალურ ბიბლიოთეკებთან, ასევე, სკოლების, კოლეჯებისა და უნივერსიტეტების ბიბლიოთეკებთან.

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

საქმიანობა და მართვა

მკაფიოდ უნდა იყოს ჩამოყალიბებული საჯარო ბიბლიოთეკების პოლიტიკა, რომელიც განსაზღვრავს მიზნებს, პრიორიტეტებს და მომსახურების ფორმებს, ადგილობრივი საზოგადოების მოთხოვნათა გათვალისწინებით. საჯარო ბიბლიოთეკები ეფექტურად უნდა იყოს ორგანიზებული და მასში დაცული უნდა იყოს მომსახურების პროფესიული სტანდარტები.

უზრუნველყოფილი უნდა იყოს თანამშრომლობა შესაბამის პარტნიორებთან, მაგალითად, მკითხველთა ჯგუფებთან და სხვა სპეციალისტებთან როგორც ადგილობრივ, რეგიონალურ და ეროვნულ, ასევე საერთაშორისო დონეზეც.

მომსახურება უნდა იყოს ფიზიკურად ხელმისაწვდომი საზოგადოების ყველა წევრისთვის. ეს მოითხოვს როგორც საბიბლიოთეკო შენობების მკითხველისათვის მოხერხებულ ადგილას განლაგებას, კარგ სამკითხველო და სასწავლო პირობებს, ასევე შესაბამის ტექნოლოგიებსა და მკითხველთათვის ხელსაყრელ სამუშაო საათებს. გათვალისწინებული უნდა იყოს აგრეთვე იმ მკითხველთა მომსახურებას, რომელთაც არ შეუძლიათ ბიბლიოთეკაში მისვლა.

საბიბლიოთეკო მომსახურება უნდა ითვალისწინებდეს ქალაქისა და სოფლის მცხოვრებთა განსხვავებულ მოთხოვნილებებს.

ბიბლიოთეკარი წარმოადგენს აქტიურ შუამავალს მკითხველსა და ინფორმაციის წყაროს შორის. ბიბლიოთეკართა პროფესიული განათლება და მისი მუდმივი ამაღლება აუცილებელია შესაბამისი მომსახურების უზრუნველყოფისათვის.

ბიბლიოთეკის გარეთ საზოგადოების საინფორმაციო მოთხოვნილებების შესწავლამ და დაკმაყოფილებამ, აგრეთვე მკითხველებისათვის საგანმანათლებლო პროგრამებმა უნდა უზრუნველყონ მოქალაქეების მიერ ბიბლიოთეკების საინფორმაციო რესურსების სრული გამოყენება.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ВНЕДРЕНИЕ МАНИФЕСТА

Настоятельная просьба к государственным и местным властям и библиотечным сообществам во всем мире - проводить в жизнь принципы, выраженные в этом Манифесте.

UNESCO & IFLA

- **Граждане Республики Грузия!**

  Активно используйте право на ваше информационное обслуживание библиотеками, выраженное в Манифесте ЮНЕСКО

  Ассоциация Автоматизации Библиотек в Грузии

- **Всех, кого это может касаться, просим внести свой вклад в возрождение Национальной Библиотеки Грузии, которая в 1996 году отмечает своё 150 - летие**

  Фонд развития Национальной Библиотеки Грузии

- **Манифест издан в Грузии благодаря поддержке Грузинской Лиги Защиты Конституции**

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

ВРАТА В МИР ЗНАНИЙ

Свобода, благосостояние и развитие общества и отдельной личности являются основными человеческими ценностями. Они могут быть достигнуты только посредством умения хорошо информированных граждан использовать свои демократические права и играть активную роль в обществе. Конструктивное участие в развитии демократии зависят как от достаточного уровня образования, так и от бесплатного и неограниченного доступа к знаниям, идеям, культуре и информации.

Каждая публичная библиотека, являясь вратами в мир знаний, обеспечивает базовые условия для получения образования в течение всей жизни человека, независимость принятия решений и культурного развития как отдельной личности, так и социальных групп.

Этот Манифест провозглашает веру ЮНЕСКО в публичную библиотеку как живительную силу образования, культуры и информации и как существенный фактор в воспитании духовного мира и благополучия в сознании мужчин и женщин.

Поэтому ЮНЕСКО поощряет и рекомендует государственным и местным властям поддерживать публичные библиотеки и активно заниматься ими.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ПУБЛИЧНАЯ БИБЛИОТЕКА

Публичная библиотека, являясь местным центром информации, делает доступными для своего пользователя все виды знаний и информации.

Услуги публичной библиотеки основываются на равноправном доступе к ним всего населения, независимо от возраста, расы, пола, религии, национальности, языка или социального статуса. Особые услуги и материалы должны быть обеспечены для тех пользователей, которые не могут по различным причинам использовать обычные услуги и материалы, например для языковых меньшинств, инвалидов, людей в больницах и тюрьмах.

Все возрастные группы должны находить там материалы, соответствующие их интересам. Фонды и услуги должны включать все типы подходящих носителей информации, учитывая как современные технологии, так и традиционные. Высокое качество и соответствие местным потребностям и условиям являются основными требованиями. Материалы должны отражать и современные направления и эволюцию общества как память о человеческих усилиях и представлениях.

Фонды и услуги не должны быть предметом какой-либо формы идеологической, политической или религиозной цензуры или предметом коммерческого давления.

ЗАДАЧИ ПУБЛИЧНОЙ БИБЛИОТЕКИ

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

Следующие ключевые задачи, относящиеся к информации, грамотности, образованию и культуре, должны определять ядро услуг публичной библиотеки:

1 Развитие и упрочение навыков чтения у детей с раннего возраста;

2 Поддержка индивидуального самообразования равно как и официального образования на всех уровнях;

3 Обеспечение возможностей индивидуального творческого развития;

4 Стимулирование воображения и творчества у детей и молодых людей;

5 Содействие распространению знаний о культурном наследии, искусстве, научных достижениях и технологических новшествах;

6 Обеспечение доступа к выразительным средствам всех видов исполнительского искусства;

7 Содействие диалогу между культурами и поощрение их многообразия;

8 Поддержка устных традиций;

9 Обеспечение доступа граждан ко всем видам общественной информации;

10 Обеспечение адекватными информационными услугами местных предприятий, ассоциаций и других групп населения;

11 Содействе развитию информационной и компьютерной грамотности и навыков;

12 Поддержка и участие в деятельности и программах повышения грамотности для всех возрастных групп и, в случае необходимости, проявление инициативы в такой деятельности.

ФИНАНСИРОВАНИЕ, ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВО И СЕТИ

ეროვნული ბიბლიოთეკა

Публичная библиотека, в принципе, должна быть бесплатной. Государственные и местные власти обязаны поддерживать публичные библиотеки. Публичные библиотеки должны быть поддержаны специальным законодательством и финансированы государственными и местными властями. Публичные библиотеки должны быть существенной составляющей любой долгосрочной стратегии по культуре, информационному обеспечению, повышению грамотности и образования.

Для обеспечения общегосударственной координации и кооперации библиотек, законодательные и стратегические планы должны также определять и продвигать государственную библиотечную сеть, основанную на общепринятых стандартах обслуживания.

Сеть публичных библиотек должна быть связана с национальными, региональными, исследовательскими и специальными библиотеками, а также с библиотеками школ, колледжей и университетов.

K 254.986
3

საქართველოს
პარლამენტის
ეროვნული
ბიბლიოთეკა

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

ФУНКЦИОНИРОВАНИЕ И УПРАВЛЕНИЕ

Должна быть сформулирована ясная политика, определены цели, приоритеты и услуги в соответствии с потребностями местного общества. Работа публичной библиотеки должна быть организована эффективно, должны выполняться профессиональные стандарты функционирования.

Должно быть обеспечено сотрудничество с соответствующими партнерами - например, с читательскими группами и со специалистами на местном, региональном, государственном, а также на международном уровнях.

Услуги должны быть физически доступны всем членам общества. Это требует хорошо расположенных библиотечных зданий, хороших условий для чтения и занятий, соответствующих технологий, а также достаточного и удобного для читателей времени работы. Должны быть также обеспечены услуги вне библиотеки для тех, кто не может её посещать.

Библиотечные услуги должны быть адаптированы к различным потребностям сельской и городской общественности.

Библиотекарь является активным посредником между обществом и информационными ресурсами. Профессиональное непрерывное образование библиотекаря необходимо для обеспечения адекватных услуг.

Должны быть предусмотрены выездные и образовательные программы для пользователей, чтобы помочь читателям извлекать пользу из всех библиотечных ресурсов.

П 103/476

ეროვნული ბიბლიოთეკა

Published by
IFLA,
International Federation of Library
Associations and Institutions

Section of Public Libraries
P.O.B 95312
2509 CH The Hague
Netherlands

Telephone: *(31) (70) 31 40 884
Telefax: *(31) (70) 38 34 827
E-mail: IFLA.HQ@IFLA.NL

Design & production:
MILLIMETERPRESS
Norway

Photo:
TROND I SAKSEN
ESPEN TOLLEFSEN
SISSEL NELSEN

Printed by:
DOHLEN OFFSET
1995

The Manifesto is prepared for publication in the Republic of Georgia by Library Automation Association in Georgia.

***

ეს მანიფესტი საქართველოს რესპუბლიკაში გამოსაცემად მოამზადა ბიბლიოთეკების ავტომატიზაციის ასოციაციამ საქართველოში

***

Манифест подготовлен к изданию в Республике Грузия Ассоциацией Автоматизации Библиотек в Грузии